

EUROPEES PARLEMENT

2014 - 2019

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

2013/0408(COD)

19.11.2014

*****I**

ONTWERPVERSLAG

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure
(COM(2013)0822 – C8-0428/2013 – 2013/0408(COD))

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Caterina Chinnici

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerptekst voorgestelde rechtsgrond.)

Amendementen op een ontwerphandeling

Amendementen van het Parlement in twee kolommen

Geschrapte tekstdelen worden in de linkerkolom in *vet cursief* aangegeven. Vervangen tekstdelen worden in beide kolommen in *vet cursief* aangegeven. Nieuwe tekst wordt in de rechterkolom in *vet cursief* aangegeven.

In de eerste en tweede regel van de koptekst boven elk amendement wordt verwezen naar het tekstdel in kwestie van de ontwerphandeling. Indien een amendement betrekking heeft op een bestaande handeling, waarop in de ontwerphandeling wijzigingen worden voorgesteld, bevat de koptekst bovendien een derde en vierde regel, die verwijzen naar de bestaande handeling respectievelijk naar de bepaling in kwestie.

Amendementen van het Parlement in de vorm van een geconsolideerde tekst

Nieuwe tekstdelen worden in *vet cursief* aangegeven. Geschrapte tekstdelen worden aangegeven met het symbool ¶ of worden doorgestreept. Waar tekstdelen vervangen worden, wordt de nieuwe tekst in *vet cursief* aangegeven, terwijl de vervangen tekst wordt geschrapt of doorgestreept. Bij wijze van uitzondering worden zuiver technische wijzigingen die de diensten aanbrengen met het oog op de opstelling van de definitieve tekst, niet gemarkeerd.

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	33

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure

(COM(2013)0822 – C8-0428/2013 – 2013/0408(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2013)0822),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 82, lid 2 (b) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0428/2013),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0000/2014),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

(3) Hoewel alle lidstaten partij zijn bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, heeft de ervaring geleerd dat deze **omstandigheid**

Amendement

(3) **Ofschoon de bepalingen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie onder bepaalde voorwaarden op de lidstaten van toepassing zijn en** hoewel alle lidstaten partij zijn bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het

op zich niet altijd **zorgt** voor voldoende vertrouwen in de strafrechtsstelsels van andere lidstaten.

Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, heeft de ervaring geleerd dat deze **omstandigheden** op zich niet altijd **zorgen** voor voldoende vertrouwen in de strafrechtsstelsels van andere lidstaten.

Or. it

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn Overweging 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 bis) In het licht van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de rechten van de mens kan een gerechtelijke procedure niet zonder meer als strafprocedure worden aangemerkt met als enige grond de aanduiding als zodanig en de desbetreffende strafmaat volgens het nationale recht. Teneinde de doelstellingen van de verdragen en van deze richtlijn te verwezenlijken en de grondrechten zoals onder meer verankerd in het Handvest van de grondrechten en het EVRM ten volle te eerbiedigen is het derhalve zaak bij de toepassing van de richtlijn niet alleen oog te hebben voor de formele betiteling van een procedure volgens de nationale rechtsorde, maar ook voor de gevolgen van de procedure voor leven en ontwikkeling van het kind. Deze richtlijn moet in ieder geval worden toegepast als de procedure kan leiden tot een aantekening in het strafregister.

Or. it

Motivering

Overweging gebaseerd op het arrest-Engel, dat stelselmatig wordt gevolgd door het Hof van de rechten van de mens in Straatsburg en het Hof van de EU in Luxemburg. Het gaat om het vereiste dat staten de grondrechten ten volle eerbiedigen en dat schendingen daarvan en onterechte veroordelingen door rechters in Europa voorkomen worden.

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn Overweging 6 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 ter) Het is dan ook zaak de door deze richtlijn geboden waarborgen, met de eventueel vereiste aanpassingen, toe te passen in alle procedures die in beperkende maatregelen kunnen uitmonden of ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor het leven van het kind en daarmee voor de ontwikkeling van diens persoonlijkheid, alsook in die gevallen waarin weliswaar geen straf wordt opgelegd maar waarin de procedure wordt afgesloten met een beslissing die, al was het maar impliciet, de verantwoordelijkheid voor het strafbare feit bij de betrokkene legt. In al dit soort gevallen mag de toepassing van de richtlijn niet belemmerd worden door het feit dat de procedure ingeleid is wegens een handeling die volgens het nationale recht geen strafbaar feit is, dat de procedure niet voor een strafrechter komt, of dat er geen sanctie kan volgen die volgens het nationale recht formeel onder het strafrecht valt.

Or. it

Motivering

Overweging gebaseerd op het arrest-Engel, dat stelselmatig wordt gevolgd door het Hof van de rechten van de mens in Straatsburg en het Hof van de EU in Luxemburg. Het gaat om het vereiste dat staten de grondrechten ten volle eerbiedigen en dat schendingen daarvan en

onterechte veroordelingen door rechters in Europa voorkomen worden. De toevoeging "met de eventueel vereiste aanpassingen" is ingegeven door het vereiste van flexibiliteit bij de toepassing van de richtlijn in de geschetste gevallen.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn Overweging 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

(9) Deze richtlijn dient ook van toepassing te zijn op strafbare feiten die ***eenzelfde verdachte of beklaagde na het bereiken van*** de leeftijd van 18 jaar heeft ***gepleegd en die*** gezamenlijk worden onderzocht en vervolgd omdat deze onlosmakelijk verbonden zijn met de strafbare feiten ***in verband waarmee een strafprocedure is ingeleid toen de betrokkene nog geen 18 jaar oud was.***

Amendement

(9) Deze richtlijn dient ook van toepassing te zijn op strafbare feiten die ***zijn gepleegd nadat de verdachte of beklaagde*** de leeftijd van 18 jaar heeft ***bereikt ingeval deze strafbare feiten*** gezamenlijk worden onderzocht en vervolgd omdat deze onlosmakelijk verbonden zijn met strafbare feiten ***waarop deze richtlijn van toepassing is.***

Or. it

Motivering

De presumptio innocentiae gebiedt dat we spreken van "strafbare feiten die zijn gepleegd" in plaats van "strafbare feiten die eenzelfde verdachte of beklaagde heeft gepleegd". De wijziging aan het slot sluit aan bij de wijziging van het toepassingsgebied van de richtlijn.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

(10) Wanneer iemand ouder is dan 18 jaar wanneer hij verdachte of beklaagde in een strafzaak wordt, ***doen*** de lidstaten ***er goed aan om*** de procedurele waarborgen van deze richtlijn ***toe te passen*** tot de betrokkene de leeftijd van 21 jaar bereikt.

Amendement

(10) Wanneer iemand ouder is dan 18 jaar wanneer hij verdachte of beklaagde in een strafzaak wordt ***en met name ingeval het strafbare feit is gepleegd voordat de betrokkene de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, moeten*** de lidstaten de procedurele waarborgen van deze richtlijn ***toepassen, in ieder geval*** tot de betrokkene de leeftijd

van 21 jaar bereikt.

Or. it

Motivering

De drempel van 21 jaar, die verband houdt met de algemene uitbreiding van de overgangstijd tot de volwassenheid in de welvarende landen, wordt reeds genoemd in punt 11 van de aanbeveling van het Comité van ministers van de Raad van Europa van 24 september 2003 betreffende de nieuwe aanpak van de jeugdcriminaliteit en de rol van het jeugdrecht.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn Overweging 11

Door de Commissie voorgestelde tekst

(11) De lidstaten dienen de leeftijd van kinderen vast te stellen op basis van de verklaringen van de kinderen zelf, controles van hun burgerlijke staat, documentenonderzoek, overig bewijs en, indien dergelijk bewijs niet beschikbaar of niet overtuigend is, medisch onderzoek.

Amendement

(11) De lidstaten dienen de leeftijd van kinderen vast te stellen op basis van de verklaringen van de kinderen zelf, controles van hun burgerlijke staat, documentenonderzoek, overig bewijs en, indien dergelijk bewijs niet beschikbaar of niet overtuigend is, medisch onderzoek. ***In geval van twijfel over de minderjarigheid wordt voor alle doeleinden aangenomen dat de betrokkene minderjarig is.***

Or. it

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

(14) Onder de term "persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt" wordt ***een ieder*** verstaan die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind draagt, overeenkomstig de omschrijving van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad²⁶. Onder "ouderlijke

Amendement

(14) Onder de term "persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt" wordt ***eenieder*** verstaan die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind draagt, overeenkomstig de omschrijving van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad. Onder "ouderlijke

verantwoordelijkheid" worden alle rechten en verplichtingen verstaan die ingevolge een beslissing, van rechtswege of bij een rechtsgeldige overeenkomst aan een natuurlijke persoon of aan een rechtspersoon zijn toegekend met betrekking tot de persoon of het vermogen van een kind, waaronder het gezagsrecht en het omgangsrecht.

²⁶ Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid (PB L 338 van 23.12.2003, blz. 1).

verantwoordelijkheid" worden alle rechten en verplichtingen verstaan die ingevolge een beslissing, van rechtswege of bij een rechtsgeldige overeenkomst aan een natuurlijke persoon of aan een rechtspersoon zijn toegekend met betrekking tot de persoon of het vermogen van een kind, waaronder het gezagsrecht en het omgangsrecht.

²⁶ Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid (PB L 338 van 23.12.2003, blz. 1).

Or. it

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

(15) Kinderen dienen het recht te hebben de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, mondeling *of* schriftelijk te laten informeren over de toepasselijke procedurele rechten. Deze informatie dient onverwijld te worden verstrekt en wel zo gedetailleerd als noodzakelijk is om het eerlijke verloop van de procedure en de daadwerkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging van het kind te waarborgen. Indien het in strijd zou zijn met het belang van het kind om de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt van deze rechten in kennis te stellen, dient een andere geschikte volwassene op de hoogte

Amendement

(15) Kinderen dienen het recht te hebben *ook* de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, mondeling *en* schriftelijk te laten informeren over de toepasselijke procedurele rechten. Deze informatie dient onverwijld te worden verstrekt en wel zo gedetailleerd als noodzakelijk is om het eerlijke verloop van de procedure en de daadwerkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging van het kind te waarborgen. Indien het in strijd zou zijn met het belang van het kind om de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt van deze rechten in kennis te stellen, dient een andere geschikte volwassene op de hoogte

te worden gebracht.

te worden gebracht.

Or. it

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

(16) Kinderen dienen geen afstand te kunnen doen van hun recht op toegang tot een advocaat, omdat zij niet in staat zijn een strafprocedure volledig te begrijpen en te volgen. De aanwezigheid **of** bijstand van een advocaat **dient** voor kinderen dan ook verplicht te zijn.

Amendement

(16) Kinderen dienen geen afstand te kunnen doen van hun recht op toegang tot een advocaat, omdat zij niet in staat zijn een strafprocedure volledig te begrijpen en te volgen. De aanwezigheid **en** bijstand van een advocaat **dienen** voor kinderen dan ook verplicht te zijn.

Or. it

Amendement 10

Voorstel voor een richtlijn Overweging 17

Door de Commissie voorgestelde tekst

(17) In sommige lidstaten is een andere autoriteit dan een openbare aanklager of een in strafzaken bevoegde rechtbank bevoegd om voor relatief lichte strafbare feiten andere straffen op te leggen dan vrijheidsbeneming. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn met betrekking tot verkeersovertredingen die op grote schaal worden begaan en die kunnen worden vastgesteld bij een verkeerscontrole. Het zou **onredelijk** zijn als de bevoegde autoriteiten in dergelijke situaties **de verplichte toegang tot** een advocaat zouden moeten **waarborgen**. Indien het recht van een lidstaat erin voorziet dat voor lichte strafbare feiten een dergelijke autoriteit een

Amendement

(17) In sommige lidstaten is een andere autoriteit dan een openbare aanklager of een in strafzaken bevoegde rechtbank bevoegd om voor relatief lichte strafbare feiten andere straffen op te leggen dan vrijheidsbeneming. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn met betrekking tot verkeersovertredingen die op grote schaal worden begaan en die kunnen worden vastgesteld bij een verkeerscontrole. Het zou **niet in het belang van het kind kunnen** zijn als de bevoegde autoriteiten in dergelijke situaties **bijstand van** een advocaat zouden moeten **opleggen**. Indien het recht van een lidstaat erin voorziet dat voor lichte strafbare feiten een dergelijke

straf oplegt, en indien ofwel daartegen beroep kan worden ingesteld ofwel de zaak anderszins kan worden doorverwezen naar een in strafzaken bevoegde rechtbank, dient **de verplichte toegang tot** een advocaat alleen van toepassing te zijn op de procedure die bij die rechtbank wordt gevoerd naar aanleiding van dat beroep of die verwijzing. In bepaalde lidstaten kunnen procedures waarbij kinderen betrokken zijn, worden behandeld door openbare aanklagers die straffen mogen opleggen. In dergelijke procedures dienen kinderen verplicht toegang tot een advocaat te hebben.

autoriteit een straf oplegt, en indien ofwel daartegen beroep kan worden ingesteld ofwel de zaak anderszins kan worden doorverwezen naar een in strafzaken bevoegde rechtbank, dient **het niet voor afstand vatbare recht op bijstand van** een advocaat alleen van toepassing te zijn op de procedure die bij die rechtbank wordt gevoerd naar aanleiding van dat beroep of die verwijzing. In bepaalde lidstaten kunnen procedures waarbij kinderen betrokken zijn, worden behandeld door openbare aanklagers die straffen mogen opleggen. In dergelijke procedures dienen kinderen verplicht toegang tot een advocaat te hebben.

Or. it

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn Overweging 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

(18) In bepaalde lidstaten is een aantal lichte feiten strafbaar gesteld; het betreft met name lichte verkeersovertredingen, lichte overtredingen van algemene gemeentelijke verordeningen en lichte schendingen van de openbare orde. Het zou **onevenredig** zijn als de bevoegde autoriteiten in verband met zulke lichte strafbare feiten **de verplichte toegang tot** een advocaat zouden moeten **waarborgen**. **Indien het recht van een lidstaat bepaalt dat lichte strafbare feiten niet met vrijheidsbeneming kunnen worden bestraft**, dient het recht op verplichte toegang tot een advocaat **derhalve alleen** van toepassing te zijn op procedures voor een in strafzaken bevoegde rechtbank.

Amendement

(18) In bepaalde lidstaten is een aantal lichte feiten strafbaar gesteld; het betreft met name lichte verkeersovertredingen, lichte overtredingen van algemene gemeentelijke verordeningen en lichte schendingen van de openbare orde. Het zou **niet in het belang van het kind kunnen** zijn als de bevoegde autoriteiten in verband met zulke lichte strafbare feiten **bijstand van** een advocaat zouden moeten **opleggen**. Het recht op verplichte toegang tot een advocaat dient **in elk geval** van toepassing te zijn op procedures voor een in strafzaken bevoegde rechtbank

Or. it

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn Overweging 19

Door de Commissie voorgestelde tekst

(19) Kinderen die als verdachte of beklaagde bij een strafprocedure betrokken zijn, dienen er recht op te hebben dat hun specifieke behoeften wat betreft bescherming, onderwijs, opleiding en sociale integratie door middel van een individuele beoordeling worden vastgesteld, zodat ***kan worden bepaald of, en zo ja, in hoeverre tijdens de strafprocedure voor hen speciale maatregelen nodig zijn, in hoeverre zij strafrechtelijk aansprakelijk zijn en of een straf of pedagogische maatregel voor hen passend is.***

Amendement

(19) Kinderen die als verdachte of beklaagde bij een strafprocedure betrokken zijn, dienen er recht op te hebben dat hun specifieke behoeften wat betreft bescherming, onderwijs, opleiding en sociale integratie door middel van een individuele beoordeling worden vastgesteld, zodat ***het gewaarborgd is dat elke beslissing tijdens en tot besluit van de strafprocedure in zo hoog mogelijke mate op het individu afgestemd is.***

Or. it

Motivering

Bij dit amendement wordt ervan uitgegaan dat de verantwoordelijkheid van het kind aan het eind van de procedure door de rechter moet worden vastgesteld en dat de individuele beoordeling bedoeld is om elementen aan te dragen om in elke fase te bepalen wat de meest aangewezen maatregelen zijn. De voorgestelde wijziging beoogt onduidelijkheid op dit punt te voorkomen en het algemene doel van de individuele beoordeling te verduidelijken. In het dictum van de richtlijn komen enkele zinsneden van de oorspronkelijke formulering van deze overweging terug.

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn Overweging 20

Door de Commissie voorgestelde tekst

(20) Om de persoonlijke integriteit te waarborgen van een kind dat is aangehouden of in detentie is, dient het kind toegang te hebben tot een medisch

Amendement

(20) Om de persoonlijke integriteit te waarborgen van een kind dat is aangehouden of in detentie is, ***om de algehele lichamelijke en psychische***

onderzoek. Dit medisch onderzoek dient te worden uitgevoerd door een arts.

toestand te beoordelen en om vast te stellen of het aan een verhoor, andere handelingen omwille van het onderzoek of het vergaren van bewijsmateriaal, of eventuele maatregelen kan worden onderworpen, dient het kind, alsmede, indien zulks in het belang van de procedure noodzakelijk is, elk ander kind dat verdachte of beklagde is, toegang te hebben tot een medisch onderzoek. Dit medisch onderzoek dient te worden uitgevoerd door een arts.

Or. it

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn Overweging 21

Door de Commissie voorgestelde tekst

(21) Om kinderen, die de inhoud van de verhoren die hen worden afgenomen, niet altijd begrijpen, voldoende bescherming te bieden, teneinde te voorkomen dat de inhoud van een verhoor wordt aangevochten en de betrokkene opnieuw moet worden ondervraagd, dienen van elk verhoor van een kind audiovisuele opnames te worden gemaakt. Dit geldt niet voor de vragen die worden gesteld om het kind te identificeren.

Amendement

(21) Door de kwetsbaarheid van kinderen kan een verhoor een traumatische ervaring betekenen. Daarom dienen verhoren in aanwezigheid van de advocaat en eventueel de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene en/of gespecialiseerde vakmensen plaats te vinden. Een audiovisuele opname van het verhoor vormt een fundamentele bescherming, zowel om te waarborgen dat het verhoor op gepaste wijze wordt afgenomen, als om het kind, dat de inhoud van de verhoren die worden afgenomen, niet altijd begrijpt, voldoende bescherming te bieden. Teneinde te voorkomen dat de inhoud van een verhoor wordt aangevochten en de betrokkene opnieuw moet worden ondervraagd, dienen daarom van elk verhoor van een kind audiovisuele opnames te worden gemaakt. Dit geldt niet voor de vragen die worden gesteld om het kind te identificeren.

Amendement 15

Voorstel voor een richtlijn Overweging 22

Door de Commissie voorgestelde tekst

(22) Het zou echter **onevenredig** zijn als de bevoegde autoriteiten **in alle omstandigheden** voor audiovisuele opnames zouden moeten zorgen. **Er dient rekening te worden met de complexiteit van de zaak, de ernst van het ten laste gelegde strafbare feit en de straf die zou kunnen worden opgelegd.** Indien een kind voor zijn veroordeling zijn vrijheid wordt ontnomen, dienen van elk verhoor audiovisuele opnames te worden gemaakt.

Amendement

(22) Het zou echter **onredelijk** zijn als de bevoegde autoriteiten **ook** voor audiovisuele opnames zouden moeten zorgen **als zulks niet in het belang van het kind is**. Indien een kind voor zijn veroordeling zijn vrijheid wordt ontnomen, dienen van elk verhoor audiovisuele opnames te worden gemaakt.

Or. it

Motivering

Daar de technische ontwikkelingen het mogelijk maken op uiterst eenvoudige en steeds goedkopere wijze audiovisuele opnames te maken, is het, mede gezien het belang van deze waarborg, niet zinvol om uitzonderingen te maken die niet door het belang van het kind ingegeven zijn.

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn Overweging 25

Door de Commissie voorgestelde tekst

(25) Kinderen die zich in detentie bevinden, verkeren in een bijzonder kwetsbare positie. Er dient uitdrukkelijk naar te worden gestreefd om vrijheidsbeneming bij kinderen te voorkomen, gelet op de inherente risico's voor hun lichamelijke, psychische en sociale ontwikkeling. De bevoegde

Amendement

(25) Kinderen die zich in detentie bevinden, verkeren in een bijzonder kwetsbare positie. Er dient uitdrukkelijk naar te worden gestreefd om vrijheidsbeneming bij kinderen te voorkomen, gelet op de inherente risico's voor hun lichamelijke, psychische en sociale ontwikkeling. De bevoegde

autoriteiten dienen alternatieve maatregelen te overwegen en deze op te leggen wanneer dit in het belang is van het kind. Daarbij kan het gaan om de verplichting zich te melden bij een bevoegde autoriteit, beperking van het contact met specifieke personen, verplichte therapeutische of verslavingsbehandeling, en *pedagogische* maatregelen.

autoriteiten dienen alternatieve maatregelen te overwegen en deze op te leggen wanneer dit in het belang is van het kind. Daarbij kan het gaan om de verplichting zich te melden bij een bevoegde autoriteit, beperking van het contact met specifieke personen, verplichte therapeutische of verslavingsbehandeling, en *deelname aan* maatregelen *in pedagogisch verband*.

Or. it

Motivering

*Alvorens definitief wordt vastgesteld of het kind verantwoordelijkheid draagt, is het wellicht in strijd met de *presumptio innocentiae* als het ondergaan van "pedagogische maatregelen" verplicht wordt gesteld.*

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn Overweging 28

Door de Commissie voorgestelde tekst

(28) Jeugdzaken dienen achter gesloten deuren te worden behandeld, teneinde de persoonlijke levenssfeer van de kinderen te beschermen en hun sociale herintegratie te bevorderen. In *uitzonderlijke* gevallen *kan* de rechter, *met in achtneming van* het belang van het kind, beslissen dat een hoorzitting openbaar is.

Amendement

(28) Jeugdzaken dienen achter gesloten deuren te worden behandeld, teneinde de persoonlijke levenssfeer van de kinderen te beschermen en hun sociale herintegratie te bevorderen. *Alleen in bijzondere gevallen moet de rechter de mogelijkheid hebben om in* het belang van het kind, te beslissen dat een hoorzitting openbaar is. *De lidstaten moeten zorgen voor bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het kind wat betreft de strafprocedure en de gevolgen daarvan, bijvoorbeeld schendingen via communicatiemedi*a als internet, en door middel van maatregelen ter voorkoming van discriminatie en marginalisatie bevorderen dat het bij een strafprocedure betrokken kind weer sociaal geïntegreerd raakt.

Or. it

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn Artikel 2 – lid 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4 bis. Deze richtlijn is ook van toepassing op personen die de leeftijd van 18 jaar reeds hebben bereikt maar nog geen 21 jaar oud zijn als ze verdachte of beklaagde in een strafzaak worden, wanneer het strafbare feit is gepleegd voordat zij de leeftijd van 18 jaar hadden bereikt.

Or. it

Motivering

De drempel van 21 jaar, die verband houdt met de algemene uitbreiding van de overgangstijd tot de volwassenheid in de welvarende landen, wordt reeds genoemd in punt 11 van de aanbeveling van het Comité van ministers van de Raad van Europa van 24 september 2003 betreffende de nieuwe aanpak van de jeugdcriminaliteit en de rol van het jeugdrecht.

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn Artikel 3 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt onder "kind" verstaan een persoon die jonger dan 18 jaar is.

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- "kind": een persoon die jonger dan 18 jaar is. ***Ingeval er ook na onderzoek twijfel over de minderjarigheid blijft bestaan, wordt voor alle doeleinden aangenomen dat de betrokkene minderjarig is.***

Or. it

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 3 – alinea 1 – streepje 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- "**persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt**": **eenieder die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind draagt overeenkomstig de omschrijving in artikel 2, punt 7, van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad.**

Or. it

Amendement 21

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 4 – lid 1 – inleidende formule

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen onverwijld **worden geïnformeerd** over hun rechten overeenkomstig Richtlijn 2012/13/EU. **Ook worden zij geïnformeerd** over de volgende rechten, **die eveneens onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2012/13/EU vallen**:

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen onverwijld **schriftelijk en mondeling op hun leeftijd, kennisniveau en begripsvermogen afgestemde informatie krijgen** over **het verloop van de procedure** en hun rechten overeenkomstig Richtlijn 2012/13/EU **alsmede** over de volgende rechten:

Or. it

Amendement 22

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 4 – lid 1 – punt 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2) hun recht op een advocaat,

(2) hun recht op **bijstand van** een advocaat,

overeenkomstig artikel 6,

overeenkomstig artikel 6;

Or. it

Motivering

Wijziging houdt verband met amendement op artikel 6.

Amendement 23

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 4 – lid 1 – punt 5**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5) hun recht op vrijheid en hun recht op een specifieke behandeling in detentie, overeenkomstig de artikelen 10 en 12,

(5) hun recht op vrijheid en hun recht op een specifieke behandeling **bij aanhouding en** in detentie, overeenkomstig de artikelen 10 en 12,

Or. it

Motivering

Aanvulling houdt verband met de toevoeging van een nieuw lid betreffende waarborgen bij aanhouding aan artikel 12.

Amendement 24

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 4 – lid 1 – punt 9 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 bis) hun recht op een doeltreffende voorziening in rechte, overeenkomstig artikel 19.

Or. it

Motivering

Aanvulling houdt verband met de toevoeging van een nieuw artikel betreffende een

doeltreffende voorziening in rechte met een formulering die overgenomen is van andere richtlijnen uit het "pakket" van de "routekaart".

Amendement 25

Voorstel voor een richtlijn Artikel 5 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten waarborgen dat de informatie die het kind overeenkomstig artikel 4 ontvangt, wordt verstrekt aan de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor het kind draagt, of, indien zulks in strijd zou zijn met het belang van het kind, aan een andere geschikte volwassene.

Amendement

De lidstaten waarborgen dat de informatie die het kind overeenkomstig artikel 4 ontvangt, ***ten spoedigste*** wordt verstrekt aan de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor het kind draagt, of, indien zulks ***onmogelijk zou zijn of*** in strijd zou zijn met het belang van het kind, aan een andere geschikte volwassene, ***die door het kind wordt aangewezen en door de bevoegde autoriteiten wordt goedgekeurd, dan wel, ingeval het kind niemand aanwijst, een door de bevoegde autoriteiten aan te wijzen persoon die door het kind wordt aanvaard.***

Or. it

Motivering

Gezien het belang van de andere geschikte volwassene ingeval degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt niet in aanmerking komt, is het zaak aan te geven hoe de andere geschikte volwassene wordt aangewezen, zowel voor de toepassing van dit artikel als voor de richtlijn als geheel, waarin deze formulering meermalen terugkomt. Ook dan moet verwezen worden naar de algemene regel zoals hier geformuleerd.

Amendement 26

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – opschrift

Door de Commissie voorgestelde tekst

Het recht op ***verplichte toegang tot*** een advocaat

Amendement

Het recht op ***bijstand van*** een advocaat

Motivering

Met de voorgestelde formulering wordt beoogd te verduidelijken dat de advocaat het kind in het kader van de procedure terzijde kan staan en bijstand kan verlenen, en niet slechts een ondersteunende rol buiten de procedure speelt.

Amendement 27**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 6 – lid 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen **gedurende de hele strafprocedure door een advocaat worden bijgestaan overeenkomstig Richtlijn 2013/48/EU**. Van het recht op **toegang tot** een advocaat kan geen afstand worden gedaan.

Amendement

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen **in elke fase van de procedure** door een advocaat worden bijgestaan. Van het recht op **bijstand van** een advocaat kan geen afstand worden gedaan.

Motivering

Met de voorgestelde formulering wordt beoogd te verduidelijken dat de advocaat het kind in het kader van de gehele procedure terzijde kan staan en bijstand kan verlenen, en niet slechts een ondersteunende rol buiten de procedure speelt.

Amendement 28**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 7 – lid 2***Door de Commissie voorgestelde tekst*

2. Daartoe worden kinderen individueel beoordeeld. Bij de beoordeling wordt in het bijzonder rekening gehouden met de persoonlijkheid en rijpheid van het kind en met zijn economische en sociale achtergrond.

Amendement

2. Daartoe worden kinderen individueel beoordeeld. Bij de beoordeling wordt in het bijzonder rekening gehouden met de persoonlijkheid en rijpheid van het kind en met zijn **familiale**, economische en sociale achtergrond **en zijn leefwereld**. **De kwetsbaarste kinderen krijgen bijzondere aandacht**.

Motivering

Het begrip "kwetsbaarste kinderen" komt ook voor in de richtsnoeren van het Comité van ministers van de Raad van Europa voor kindvriendelijke justitie.

Amendement 29**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 7 – lid 3**

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De individuele beoordeling vindt plaats op een *passend* moment in de procedure en in elk geval vóór de tenlastelegging.

Amendement

3. De individuele beoordeling vindt plaats op een ***zo vroeg mogelijk*** moment in de procedure en in elk geval vóór de tenlastelegging ***resp. de vaststelling van beperkende maatregelen voor de persoonlijke vrijheid, tenzij dat onmogelijk is.***

Or. it

Motivering

Gezien het belang van de individuele beoordeling voor het gehele verloop van de procedure is het zaak aan te geven dat deze aan het begin van de procedure dient plaats te vinden. Indien de beoordeling niet vóór de inperking van de persoonlijke vrijheid kan plaatsvinden, dan moet het terstond daarna geschieden.

Amendement 30**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 7 – lid 4**

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. De omvang en de uitvoerigheid van de individuele beoordeling hangen af van de omstandigheden van het geval, ***de ernst van het ten laste gelegde strafbare feit, de straf die wordt opgelegd als het kind schuldig wordt bevonden aan het ten laste gelegde strafbare feit, en het feit of het***

Amendement

4. De omvang en de uitvoerigheid van de individuele beoordeling hangen af van de omstandigheden van het geval ***en het belang van het kind.***

kind al eerder onder de aandacht van de betrokken autoriteiten is gekomen in het kader van een strafprocedure.

Bij de beoordeling moet alle informatie over persoon en situatie van het kind naar voren komen en vastgelegd worden die voor de bevoegde autoriteiten van nut kan zijn om:

a) uit te maken of het kind tijdens de procedure in aanmerking komt voor speciale maatregelen;

b) na te gaan of dwangmaatregelen passend en doeltreffend zouden zijn;

c) tot besluit van de procedure de beslissingen vast te stellen waartoe zij bevoegd zijn.

Or. it

Motivering

De aanvullingen beogen nader te specificeren wat doel en inhoud van de individuele beoordeling moet zijn, waarbij alle elementen naar voren moeten komen en vastgelegd moeten worden om na te gaan of het belang van het kind terdege in aanmerking is genomen bij alle beslissingen die de bevoegde autoriteiten tijdens de procedure vaststellen.

Amendement 31

Voorstel voor een richtlijn Artikel 7 – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Het kind wordt nauw bij de individuele beoordeling betrokken.

Amendement

5. Het kind wordt nauw bij de individuele beoordeling betrokken. ***De beoordeling wordt uitgevoerd door gekwalificeerde krachten die een multidisciplinaire benadering volgen; zo nodig worden de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene en/of gespecialiseerde vakmensen erbij betrokken.***

Motivering

Nadere invulling van de individuele beoordeling, al naargelang de situatie, met het oog op de doeleinden zoals in het voorgaande lid omschreven.

Amendement 32**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 7 – lid 7**

Door de Commissie voorgestelde tekst

7. De lidstaten mogen afwijken van de ***in lid 1 vervatte*** verplichting ***indien een dergelijke beoordeling niet evenredig is, gelet op de omstandigheden van het geval en het feit of het kind al eerder onder de aandacht van de betrokken autoriteiten is gekomen in het kader van een strafprocedure.***

Amendement

7. De lidstaten mogen afwijken van de verplichting ***tot het uitvoeren van een individuele beoordeling en van de verplichting om het kind nauw bij de beoordeling te betrekken wanneer de omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven en het belang van het kind ermee gediend is.***

Or. it

Motivering

Gezien het doel en het belang van de individuele beoordeling is het niet zinvol om uitzonderingen te maken die niet dienstig zijn of niet door het belang van het kind ingegeven zijn.

Amendement 33**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 8 – lid 1**

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Bij vrijheidsbeneming van een kind waarborgen de lidstaten dat het kind toegang heeft tot een medisch onderzoek, waarbij met name de algemene mentale en fysieke gesteldheid van het kind wordt beoordeeld om vast te stellen in hoeverre het betrokken kind in staat is om een

Amendement

1. Bij vrijheidsbeneming van een kind ***of wanneer zulks voor de procedure nodig is,*** waarborgen de lidstaten dat het kind ***onverwijld*** toegang heeft tot een medisch onderzoek, waarbij met name de algemene mentale en fysieke gesteldheid van het kind wordt beoordeeld om vast te stellen in

verhoor, of een andere onderzoekshandeling of procedure voor het vergaren van bewijsmateriaal te ondergaan, dan wel enige andere maatregel die met betrekking tot het kind is genomen of gepland.

hoeverre het betrokken kind in staat is om een verhoor, of een andere onderzoekshandeling of procedure voor het vergaren van bewijsmateriaal te ondergaan, dan wel enige andere maatregel die met betrekking tot het kind is genomen of gepland.

Or. it

Amendement 34

Voorstel voor een richtlijn Artikel 8 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De conclusies van het medisch onderzoek worden schriftelijk vastgelegd.

Amendement

3. De conclusies van het medisch onderzoek worden schriftelijk vastgelegd ***en de maatregelen die op grond daarvan nodig zijn om de lichamelijke en psychische gezondheid van het kind te beschermen worden tijdig genomen.***

Or. it

Amendement 35

Voorstel voor een richtlijn Artikel 9 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten waarborgen dat van elk verhoor van kinderen dat de politie of andere rechtshandhavings- of justitiële autoriteiten afnemen ***vóór de tenlastelegging***, audiovisuele opnames worden gemaakt, tenzij zulks ***niet evenredig is, gelet op de complexiteit van de zaak, de ernst van het ten laste gelegde strafbare feit en de straf die zou kunnen worden opgelegd.***

Amendement

1. De lidstaten waarborgen dat van elk verhoor van kinderen dat de politie of andere rechtshandhavings- of justitiële autoriteiten afnemen, audiovisuele opnames worden gemaakt, tenzij zulks ***tegen het belang van het kind ingaat.***

Motivering

Daar de technische ontwikkelingen het mogelijk maken op uiterst eenvoudige en steeds goedkopere wijze audiovisuele opnames te maken, is het, mede gezien het belang van deze waarborg, niet zinvol om uitzonderingen te maken die niet door het belang van het kind ingegeven zijn.

Amendement 36

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 11 – lid 2 – letter d**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(d) therapeutische of verslavingsbehandeling,

Amendement

(d) **deelname aan** therapeutische **programma's** of verslavingsbehandeling,

Or. it

Amendement 37

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 11 – lid 2 – letter e**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(e) deelname aan **pedagogische** maatregelen.

Amendement

(e) **deelname aan** maatregelen **in pedagogisch verband**.

Or. it

Motivering

*Alvorens definitief wordt vastgesteld of het kind verantwoordelijkheid draagt, is het wellicht in strijd met de *presumptio innocentiae* als het ondergaan van "pedagogische maatregelen" verplicht wordt gesteld.*

Amendement 38

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 12 – lid -1 (nieuw)**

-1. De lidstaten zien erop toe dat aanhouding op een op leeftijd en rijpheid van het kind afgestemde en met voorzorgen omgeven wijze geschiedt en dat het kind na vrijheidsbeneming onverwijld bezoek kan krijgen van de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene zoals bedoeld in artikel 5.

Or. it

Motivering

Aanhouding en verhoor kunnen zeer traumatisch zijn voor een kind. Daarom moeten er elementaire waarborgen worden geboden, mede gelet op de richtsnoeren van de Raad van Europa voor kindvriendelijke justitie.

Amendement 39

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 12 – lid 1**

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen gescheiden van volwassenen worden vastgehouden, **tenzij het in het belang van het kind wordt geacht om hiervan af te wijken. Bereikt een kind in detentie de leeftijd van 18 jaar, dan voorzien de lidstaten in de mogelijkheid om de gescheiden detentie voort te zetten, wanneer de individuele omstandigheden van de persoon in detentie dit rechtvaardigen.**

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen gescheiden van volwassenen worden vastgehouden **en dat de gescheiden detentie bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar kan worden voortgezet tenzij dat niet in het belang van het kind is.**

Or. it

Amendement 40

Voorstel voor een richtlijn Artikel 12 – lid 2 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

(a) de gezondheid en fysieke ontwikkeling van het kind te waarborgen en te beschermen,

Amendement

(a) de gezondheid en fysieke **en psychische** ontwikkeling van het kind te waarborgen en te beschermen,

Or. it

Amendement 41

Voorstel voor een richtlijn Artikel 12 – lid 2 – letter a bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(a bis) de waardigheid en identiteit van het kind te beschermen,

Or. it

Amendement 42

Voorstel voor een richtlijn Artikel 12 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De lidstaten waarborgen dat een kind in detentie, zijn advocaat en de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene over doeltreffende mogelijkheden tot bezwaar en beroep beschikken. De lidstaten waarborgen tevens dat er op gezette tijden onafhankelijke inspecties plaatsvinden om de toestand van de inrichtingen en de wijze van behandeling van de gedetineerden te toetsen, en daaruit de

nodige conclusies te trekken.

Or. it

Motivering

Om ervoor te zorgen dat de toestand van de inrichtingen en de wijze van behandeling van de gedetineerden bij een strafprocedure in orde zijn en voldoen aan de vereisten van eerbiediging van de grondrechten zoals in Europees verband gewaarborgd, dienen de lidstaten te voorzien in passende regelingen voor bezwaar en beroep en in periodieke, onafhankelijke inspecties van de inrichtingen.

Amendement 43

Voorstel voor een richtlijn Artikel 15 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten waarborgen dat de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene als bedoeld in artikel 5 toegang heeft tot de rechtszittingen waarbij het kind betrokken is.

Amendement

Tenzij zulks tegen het belang van het kind ingaat, waarborgen de lidstaten dat de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene als bedoeld in artikel 5 toegang heeft tot de rechtszittingen waarbij het kind betrokken is, ***en tot de andere bijeenkomsten in het kader van de procedure waarbij het kind aanwezig is.***

Or. it

Motivering

Het is van principieel belang dat het kind in de loop van de procedure vergezeld kan worden door degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene. Daarom moeten de lidstaten dat in het belang van het kind mogelijk maken, tenzij er gegronde argumenten tegen zijn. De aanwezigheid van degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt wordt overigens als een principiële verplichting gezien in punt 10 van de aanbeveling van het Comité van ministers van de Raad van Europa van 24 september 2003.

Amendement 44

Voorstel voor een richtlijn Artikel 16 – opschrift

Door de Commissie voorgestelde tekst

Recht van kinderen om persoonlijk
aanwezig te zijn bij de zitting waarop hun
schuld wordt beoordeeld

Amendement

Recht van kinderen om persoonlijk ***deel te nemen aan*** de zitting waarop hun schuld wordt beoordeeld

Or. it

Motivering

Amendement om te beklemtonen dat het kind ten volle en bewust aan de procedure moet deelnemen, in plaats van louter passief aanwezig zijn.

Amendement 45

Voorstel voor een richtlijn Artikel 16 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen
aanwezig zijn bij het proces.

Amendement

1. De lidstaten waarborgen dat kinderen ***kunnen deelnemen aan*** het proces ***en zij nemen alle nodige maatregelen om die deelname inhoud te geven, zoals de mogelijkheid om gehoord te worden en hun mening te geven.***

Or. it

Motivering

Amendement om te beklemtonen dat het kind ten volle bewust en actief aan de procedure moet deelnemen, in plaats van louter passief aanwezig zijn. Het recht van het kind om bij elke hem betreffende procedure te worden gehoord, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht, is verankerd in artikel 12 van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989, in de Richtsnoeren van het Comité van ministers van de Raad van Europa voor kindvriendelijke justitie, en in artikel 24 van het Handvest van de grondrechten.

Amendement 46

Voorstel voor een richtlijn Artikel 18 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten waarborgen dat de **nationaal** wetgeving inzake rechtsbijstand de daadwerkelijke uitoefening van het in artikel 6 bedoelde recht op **toegang tot** een advocaat garandeert.

Amendement

De lidstaten waarborgen dat de **nationale** wetgeving inzake rechtsbijstand de daadwerkelijke uitoefening van het in artikel 6 bedoelde recht op **bijstand van** een advocaat garandeert.

Or. it

Motivering

Wijziging houdt verband met amendement op artikel 6.

Amendement 47

Voorstel voor een richtlijn Artikel 18 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 18 bis

Rechtsmiddelen

De lidstaten zorgen ervoor dat verdachten of beklaagden in strafprocedures alsmede gezochte personen in een procedure ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel, op grond van het nationale recht over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken in gevallen waarin hun rechten op grond van deze richtlijn zijn geschonden.

Or. it

Motivering

Deze formulering komt precies overeen met artikel 12 van Richtlijn 2013/48/EU van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op

de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming. Ook in deze richtlijn is deze bepaling nodig, omwille van effectiviteit en consistentie.

TOELICHTING

Het voorstel voor een richtlijn betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure maakt tezamen met een aantal reeds goedgekeurde¹ dan wel nog goed te keuren² voorstellen deel uit van de routekaart ter versterking van de procedurele rechten van verdachten en beklaagden in strafprocedures waaraan de Raad op 30 november 2009 zijn goedkeuring hechtte³.

In het programma van Stockholm werd aandacht gevraagd voor het belangrijke onderwerp van de rechten van het individu in strafprocedures. Het streven naar gemeenschappelijke minimumnormen om te bereiken dat het recht op een eerlijk proces in alle fasen van de strafprocedure voor personen onder de achttien jaar daadwerkelijk en op voldoende uniforme wijze gewaarborgd is, is gekoppeld aan de nagestreefde wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en beslissingen in strafzaken en de goede werking van de Europese rechtsruimte.

Anderzijds past het richtlijnvoorstel in het EU-programma voor de rechten van het kind⁴ en sluit het aan bij andere teksten zoals de richtsnoeren van het Comité van ministers van de Raad van Europa voor kindvriendelijke justitie⁵, waarbij wel moet worden bedacht dat deze niet bindend zijn zoals de wetgeving van de EU dat is en dat de waarborgen die erin geboden worden dus niet in alle lidstaten geheel en al en op dezelfde wijze worden toegepast.

De Commissie schat dat er elk jaar in de EU ruim een miljoen kinderen aan een strafprocedure worden onderworpen, oftewel 12 % van het totale aantal personen die in strafprocedures verwickeld zijn. Naast het aantal zijn de sterke verschillen in behandeling van die kinderen tussen de lidstaten verontrustend. Uit Europees onderzoek blijkt dat de rechten van het kind in de diverse fasen van de procedure in de EU onvoldoende gewaarborgd zijn en dat lidstaten in tal van zaken door het Europees Hof voor de rechten van de mens veroordeeld zijn.

Ondanks de veelheid aan internationale teksten bestaat er geen voorschrift voor de fundamentele elementen waaraan een eerlijk proces in het jeugdstrafrecht moet voldoen. De rechtspraak beweegt zich in een opgedeeld en fragmentarisch raamwerk.

¹ Reeds goedgekeurd: Richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures; Richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures; Richtlijn 2013/48/EU van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming; Aanbeveling van 27 november 2013 betreffende procedurele waarborgen voor kwetsbare personen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure; Aanbeveling van 27 november 2013 betreffende rechtsbijstand.

² Zoals het op 27 november 2013 ingediende voorstel voor een richtlijn betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en het recht om strafzittingen bij te wonen, en het op 27 november 2013 ingediende voorstel voor een richtlijn betreffende voorlopige rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden wie de vrijheid is ontnomen en rechtsbijstand in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel.

³ Resolutie van de Raad van 30 november 2009 over een routekaart ter versterking van de procedurele rechten van verdachten en beklaagden in strafprocedures.

⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's van 15 februari 2011.

⁵ Richtsnoeren van het Comité van ministers van de Raad van Europa voor kindvriendelijke justitie, goedgekeurd op 17 november 2010.

Er zijn thans maar zes lidstaten die speciale openbare aanklagers voor kinderen kennen (België, Griekenland, Italië, Luxemburg, Tsjechië en Slowakije) terwijl er in negen landen niet eens speciale rechtbanken zijn; slechts in twaalf lidstaten bestaat er een verplichte opleiding voor rechters en advocaten die zich met jeugdzaken bezighouden. In sommige landen is bijstand van een advocaat niet gewaarborgd; in andere landen is bijstand van een advocaat alleen voor de rechter mogelijk, en niet bij het politieverhoor; in weer andere landen ligt de beslissing daarover bij de bevoegde rechter. Dat betekent dat een aanzienlijk aantal kinderen in de EU het elementaire recht op een advocaat wordt ontzegd.

Dat is de achtergrond van het richtlijnvoorstel van de Commissie, waarmee wordt beoogd een beperkte maar evenwichtige catalogus van rechten te formuleren voor kinderen die beklaagde of verdachte in een strafzaak zijn (dan wel onderhevig zijn aan een procedure ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel), en wel in de vorm van een gestructureerd geheel van "minimumnormen", die onderling samenhangen en afgestemd zijn op de specifieke behoeften van kinderen gedurende het gehele verloop van de procedure.

De rapporteur onderschrijft het uitgangspunt en de algehele opzet van het voorstel, evenals de hoofdpunten, waarvan de belangrijkste zijn: het recht op bijstand van een advocaat, waarvan geen afstand kan worden gedaan, nauw samenhangend met het recht op gratis rechtsbijstand; het recht op een individuele beoordeling; de regels voor het verhoor; de deelname van het kind aan de procedure; de verplichte specifieke opleiding voor magistraten, rechtshandhavings- en gevangenisautoriteiten, advocaten en anderen die met kinderen werken; de regels voor vrijheidsbeneming, die inhouden dat voorlopige hechtenis alleen als laatste redmiddel ingezet kan worden, wanneer alternatieve maatregelen uitgesloten zijn, en dat in dat geval kinderen gescheiden van volwassenen gedetineerd moeten worden, tenzij dat in hun eigen belang beter niet kan gebeuren.

De rapporteur stelt enkele amendementen voor, vrijwel allemaal bedoeld om de regels voor de verschillende rechten te perfectioneren, uit te breiden, te verscherpen of te verduidelijken.

De enige aanvullingen op de rechtencatalogus zijn het nieuwe artikel over de voorziening in rechte in geval van schending van de rechten die de richtlijn garandeert, en een nieuw lid aan het begin van artikel 12 (recht op specifieke behandeling bij vrijheidsbeneming), met als doel enkele minimumwaarborgen te bieden bij aanhouding van een kind, waarvan in het voorstel van de Commissie niet gerept werd - zoals het recht op bezoek van degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of een andere geschikte volwassene.

Uitbreiding van de richtlijn wordt voorgesteld in algemene zin bij het toepassingsgebied: het amendement wil de richtlijn ook laten gelden voor personen die tussen de 18 en 21 jaar oud zijn, wanneer het strafbare feit is begaan voordat de betrokkene de leeftijd van achttien jaar had bereikt.

Er worden verscheidene uitbreidings- of aanscherpingsamendementen voorgesteld die op een van de rechten betrekking hebben. Afwijkingen van bepaalde regels kunnen alleen ingegeven zijn door overwegingen waarbij het belang van het kind centraal staat, in plaats van andere elementen, die nog vager (c.q. al te rigide) kunnen blijken te zijn en, wat belangrijker is, het doel van de waarborgen voorbij kunnen schieten.

Op een aantal punten is de formulering van het Commissievoorstel nauwkeuriger gemaakt: in artikel 5 (regels voor de aanwijzing van de "andere geschikte volwassene" wanneer degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt niet in aanmerking komt) en in artikel 7 (meer toegespitste uiteenzetting van de hoofddoeleinden van de individuele beoordeling).

Wat dit laatste punt betreft, maar ook over de hele linie, is erop toegezien dat de toekenning van bijzondere waarborgen op grond van de minderjarigheid en de kwetsbaarheid van de verdachte of beklaagde geen afbreuk doet aan de functie en vormgeving die aan de strafprocedure inherent zijn en moeten zijn, te weten de objectieve en onpartijdige vaststelling door de rechter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een persoon voor een bepaald strafbaar feit.